

УДК 351.861

<https://doi.org/10.31470/2786-6246-2022-1-34-52>

Бал МЮДЖАХІТ – доктор філософії у галузі «Публічного управління та адміністрування»

ORCID ID:0000-0002-7552-9238

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ ТА ЗАКОРДОНОМ

Анотація. У статті обґрунтована потреба у систематизації нормативно-правових механізмів забезпечення публічної безпеки в Україні та закордоном. Зауважено, що нормативно-правове регулювання підтримання публічної безпеки та порядку в Україні забезпечується цілою низкою нормативно-правових актів, зокрема: Конституція України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний і кримінальний процесуальний кодекси України, закони України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів», «Про національну гвардію України», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про Національну поліцію», «Про прокуратуру», «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», «Про правовий режим воєнного стану», наказ МВС «Про затвердження Положення про функціональну підсистему забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху єдиної державної системи цивільного захисту» та інші закони та міжнародно-правові угоди ратифіковані Україною. З'ясовано, що в національному законодавстві не врегульоване поняття «публічна безпека» як основа формування та забезпечення національної безпеки України. Разом з тим, у чинному законодавстві України врегульовані такі поняття як:

«національна безпека», «інформаційна безпека», «кібербезпека», «військова безпека», «громадська безпека», «громадський порядок» та ін.

Орган державної влади, який забезпечує публічну безпеку в Україні визначено Національну поліцію України. Разом з тим, функції Національної поліції України мають обмежений характер та спрямовані в більшості на попередження та протидію правопорушенням, а також на проведення відповідних слідчих дій. Водночас, міжнародне законодавство регулює функції поліції щодо прогнозування, протидії виникненню загроз та небезпек у системі публічної безпеки, формування позитивної співпраці між органами поліції та суспільством, формування позитивного іміджу поліції серед населення, формування довіри до органів поліції, що також сприяє забезпеченню публічній безпеці.

Ключові слова: публічна безпека, поліція, органи державного управління, державне управління у сфері публічної безпеки, громадський порядок, правопорядок, правопорушення.

Ball MUJAHIT - Doctor of Philosophy in Public Administration

REGULATORY AND LEGAL MECHANISMS FOR ENSURING PUBLIC SECURITY IN UKRAINE AND ABROAD

Abstract. The article substantiates the need for systematization of legal mechanisms for public safety in Ukraine and abroad. The author notes that the legal regulation of public safety and order in Ukraine is provided by a number of legal acts, including: the Constitution of Ukraine, the Code of Administrative Offenses, Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine, laws of Ukraine «On organizational and legal framework with organized crime», «On the peculiarities of public order and public safety in connection with the preparation and conduct of football matches», «On the National Guard of Ukraine», «On operational search activities», «On the National Police», «On the Prosecutor's Office», «On bodies and services for children and special

institutions for children», «On the legal regime of martial law», order of the Ministry of Internal Affairs «On approval of the Regulations on the functional subsystem of public (public) security and order, road safety of the unified state civil protection and other laws and international legal agreements ratified by Ukraine her. The article clarifies that the concept of «public security» as a basis for the formation and provision of national security of Ukraine is not regulated in the national legislation. At the same time, the current legislation of Ukraine regulates such concepts as: «national security», «information security», «cyber security», «military security», «public security», «public order» and others.

The National Police of Ukraine has been designated as the body of state power that ensures public safety in Ukraine. At the same time, the functions of the National Police of Ukraine are limited in nature and are mostly aimed at preventing and combating offenses, as well as conducting appropriate investigative actions. At the same time, international law regulates police functions in forecasting, counteracting threats and dangers in the public security system, forming positive cooperation between police and society, forming a positive image of the police among the population, building trust in police, which also contributes to public safety.

Key words: public security, police, public administration bodies, public administration in the field of public security, public order, law and order, offenses.

Постановка проблеми. В Україні відбуваються реформаційні перетворення всіх сфер життєдіяльності суспільства, зокрема економічній, політичній, правоохоронній, соціальній тощо. Актуалізується питання виокремлення інноваційних шляхів забезпечення публічної безпеки в Україні.

В сучасній науці публічну безпеку аналізують з точки зору забезпечення громадського порядку та правоохоронних органів. Однак, функції таких правоохоронних органів не зводяться лише до забезпечення громадського порядку, такі органи забезпечують безпекове існування суспільства на певній території.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми публічної безпеки, закордонний досвід формування публічної безпеки, інноваційних механізмів формування публічної безпеки аналізують правознавці, соціологи, психологи, економісти, політологи, фахівці з державного управління. Разом з тим, відсутні системні підходи до системного аналізу міжнародного досвіду забезпечення публічної безпеки, формування закономірностей розвитку публічної безпеки за кордоном. Зокрема, проблеми міжнародного досвіду забезпечення публічної безпеки аналізують В. Барба, А.Басов, О. Батраченко, В. Біліченко, О. Горбачова, А. Долинний, В. Доненко, О. Кобзар, А. Крищенко, Я. Курбанов, Р. Мельник, Д. Мулявка, О. Панова, Н. Піх, С. Пономарьов, Е. Саманюк та ін.

Метою статті є систематизація нормативно-правових механізмів забезпечення публічної безпеки в Україні та закордоном.

Виклад матеріалу дослідження.

Нормативно-правове регулювання підтримання публічної безпеки та порядку в Україні забезпечується цілою низкою нормативно-правових актів, зокрема: Конституція України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний і кримінальний процесуальний кодекси України, закони України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів», «Про національну гвардію України», «Про оперативнорозшукову діяльність», «Про Національну поліцію», «Про прокуратуру», «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», «Про правовий режим воєнного стану», наказ МВС «Про затвердження Положення про функціональну підсистему забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху єдиної державної системи цивільного захисту» та інші закони та міжнародно-правові угоди ратифіковані Україною.

У Конституції України [1] слово «публічний» з'явилося після змін від 2 червня 2016р., але лише в контексті захисту публічно-правових відносин адміністративними судами та підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором. А от термін «громадський порядок» вживається як однопорядковий з терміном «національна безпека», або разом з іншими об'єктами охорони.

Разом з тим, поняття «публічна безпека» врегульовано в Законі України «Про Національну поліцію». Так, центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку – це Національна поліція України [2]. Завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [2].

Поліція забезпечує постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку [2].

Слід зазначити, що категорія «публічна безпека і порядок» вживається у Законі України «Про Національну поліцію» [2] разом із категорією «громадська безпека і порядок», при цьому не наведено ні їх визначення, ні співвідношення. На відміну від категорії «публічна безпека і порядок», категорія «громадський порядок» є широко дослідженою у наукових розвідках, використовується у законодавстві, яке визначає повноваження окремих структурних підрозділів органів внутрішніх справ, кримінальному законодавстві тощо.

Закон України «Про національну безпеку України» [3] дає визначення термінів «національна безпека України», «воєнна безпека», «державна безпека» та «громадська безпека і порядок» [3]. Так, воєнна

безпека – захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих національних інтересів від воєнних загроз. Державна безпека – захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих національних інтересів від реальних і потенційних загроз невоєнного характеру. Національна безпека України – захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз [3].

Громадська безпека і порядок - захищеність життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини і громадянина, забезпечення яких є пріоритетним завданням діяльності сил безпеки, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації і захисту національних інтересів від впливу загроз [3].

Водночас, поняття «публічна безпека» у цьому важливому рамковому законі не визначено. На нашу думку, публічна безпека – важлива для формування національної безпеки та відображає захищеність суспільства від загроз. Крім того, у законі України «Про національну безпеку України» слід зазначити, що основою Стратегії національної безпеки України є Стратегія публічної безпеки України, яка базується на життєво важливих інтересах суспільства та спрямоване прогнозування та мінімізацію основних викликів та загроз публічній безпеці.

Слід зазначити, що поняття «публічна безпека» частково врегульовується у деяких чинних нормативно-правових документах. Проаналізуємо такі нормативно-правові документи.

У Законі України «Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів» [4] вживаються терміни «громадська безпека» та «громадський порядок». Так, громадська безпека - стан захищеності

життєво важливих інтересів суспільства, сконцентрованих у його матеріальних і духовних цінностях, від джерел небезпеки природного або штучного характеру під час підготовки та проведення футбольних матчів, за якого забезпечується запобігання загрозам заподіяння шкоди такими джерелами небезпеки. Громадський порядок – сукупність суспільних відносин, що забезпечують нормальні умови життєдіяльності людини, діяльності підприємств, установ і організацій під час підготовки та проведення футбольних матчів шляхом встановлення, дотримання і реалізації правових та етичних норм [4].

У Законі України «Про правовий режим воєнного стану» вживається словосполучення «громадський порядок і безпека». Зокрема, на територіях, на яких введено воєнний стан, для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення разом із військовим командуванням запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадського порядку та безпеки, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян можуть утворюватися тимчасові державні органи - військові адміністрації [5].

Відповідно до Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану» оперує поняттям «громадський порядок». Так, органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування у взаємодії з відповідним військовим командуванням під час дії надзвичайного стану здійснюють заходи, передбачені цим Законом, та забезпечують контроль за додержанням громадського порядку, забезпеченням конституційних прав і свобод громадян, їх безпеки, захисту інтересів держави на відповідних територіях [6].

У Кримінальному кодексі України згадується терміни «громадський порядок» та «громадська безпека», які вживає як в окремих статтях, так і у назві розділів [7].

Термін «громадський порядок» використовує і Кодекс України про адміністративні правопорушення [8].

У наказі МВС «Про затвердження Положення про функціональну підсистему забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху єдиної державної системи цивільного захисту» зазначено, що це положення визначає основи створення функціональної підсистеми забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху єдиної державної системи цивільного захисту, її склад, завдання та рівні. У цьому Положенні термін «функціональна підсистема забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху єдиної державної системи цивільного захисту» означає складову частину єдиної державної системи цивільного захисту, до якої входять МВС, Національна поліція України, Національна гвардія України, органи управління та підпорядковані їм сили цивільного захисту, суб'єкти господарювання, що належать до сфери їх управління та виконують завдання цивільного захисту [9].

Разом з тим, у зазначеному нормативно-правових документів не визначено поняття «публічна безпека». Водночас поняття «публічна безпека» ототожнюється з поняття «громадська безпека».

Так, основним нормативно-правовим актом, на який спираються дільничні офіцери поліції при виконанні своїх безпосередніх обов'язків, є наказ МВС України «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції» [10]. Основні напрями діяльності дільничних офіцерів поліції є, зокрема: ужиття заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; вжиття заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб), а також заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, які беруть участь у вчиненні виконавчих дій, здійснення приводу у виконавчому провадженні [10].

Дільничні офіцери поліції співпрацює з представниками громадських формувань з охорони громадського порядку та державного

кордону, надає допомогу в організації їх діяльності, бере участь у проведенні спільних нарад, під час яких розробляються та погоджуються заходи із забезпечення публічної безпеки та порядку на територіях обслуговування та взаємодії з патрульною поліцією [10].

Дільничні офіцери поліції працює за планом, який затверджується керівником відділу (відділення) поліції та розробляється з урахуванням пріоритетів громади у сфері публічної безпеки та порядку, оперативної обстановки на дільниці [10].

Провідна роль дільничних офіцерів поліції у практичному вирішенні покладених на поліцію завдань також обумовлена тим, що вони виконують основний обсяг профілактичних та правоохоронних функцій поліції, і до них безпосередньо звертаються громадяни з усіх питань охорони публічного порядку та забезпечення публічної безпеки. Отже, від ефективності їх роботи безпосередньо залежить захист прав і свобод громадян від протиправних посягань, а також забезпечення публічної безпеки України.

Дільничний офіцер поліції забезпечує безпеку громадян і публічний порядок на території закріпленої за ним адміністративної дільниці, вживає заходів щодо своєчасного попередження та розкриття злочинів, сприяє діяльності патрульних нарядів поліції і громадських формувань з охорони публічного порядку, регулярно здійснює з ними спільне патрулювання. В цілому, від роботи дільничного офіцера поліції, від ефективності його діяльності напряду залежать стан законності та правопорядку на адміністративній дільниці, яку він обслуговує [10].

В умовах європейської інтеграції України слід дослідити й закордонний досвід.

Визнання міжнародного законодавства складовою національного законодавства покладає на державу певні зобов'язання, які потребують належного виконання. Відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої

сторони, Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» наша країна взяла на себе зобов'язання адаптувати національне законодавство до законодавства Європейського Союзу [11].

Державна політика України щодо адаптації законодавства формується як складова частина правової реформи в Україні та спрямовується на забезпечення єдиних підходів до нормопроєктування, обов'язкового врахування вимог законодавства Європейського Союзу під час нормопроєктування, підготовки кваліфікованих спеціалістів, створення належних умов для інституціонального, науково-освітнього, нормопроєктного, технічного, фінансового забезпечення процесу адаптації законодавства України [11].

Так, у додатку до Рекомендації Rec (2001) 10 Комітету Міністрів 56 державам-учасницям Ради Європи «Про Європейський кодекс поліцейської етики» [12, с. 20] встановлено, що «Основними цілями поліції в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права, є: підтримка публічного спокою, забезпечення права і порядку в суспільстві; захист і дотримання основоположних прав і свобод особи, закріплених, зокрема, в Європейській конвенції про права людини; запобігання та подолання злочинності; виявлення злочинів; надання допомоги і послуг суспільству» [12, с. 20-50].

А у пояснювальному меморандумі зазначається, що «Забезпечення спокою та закону в суспільстві і є класичними загальними цілями поліції та її головною відповідальністю, яку часто називають завданням забезпечення поліцією «публічного порядку». Це дуже широке поняття включає в себе цілу низку заходів, що здійснює поліція, серед яких можна назвати охорону безпеки і недоторканності осіб (як фізичних, так і юридичних), і майна (як приватного, так і публічного), і застосування закону у відносинах між державою і приватними особами, а також між особами [12, с. 20-50].

Закон про завдання і повноваження Баварської державної поліції від 14 вересня 1990 року у ст. 2 встановлює, що «поліція має завданням здійснення захисту від загальних чи в окремому випадку виниклих загроз для публічної безпеки чи порядку», а відповідно до ст. 11 поліція може вживати заходів, необхідних для подолання існуючої у конкретному випадку загрози для публічної безпеки чи порядку, коли це є необхідним для того, щоб:

- 1) припинити чи запобігти вчиненню карних порушень, порушень порядку чи антиконституційних діянь;
- 2) усунути наслідки, що з'явилися через такі діяння чи 3) подолати загрози чи усунути наслідки, які загрожують порушеннями чи порушують життя, здоров'я чи свободу особи чи об'єктів, збереження яких видається необхідним у публічних інтересах [12, с. 58-80].

У Португальській Республіці діє поліція публічної безпеки, яка відповідно до ст.1 Закону Португальської Республіки «Про організацію поліції публічної безпеки» 2007 року є організацією безпеки і покликана забезпечувати демократичну законність, внутрішню безпеку та права громадян у відповідності до Конституції і законів. Закон не оперує визначенням «публічна безпека», а ст.3 відносить до завдань цієї поліції гарантування умов безпеки, які дають можливість для реалізації прав і свобод, поваги до гарантій для громадян, а також можливість повноцінного функціонування демократичних інститутів у відповідності до засад легальності та діяльності Правової держави; гарантування публічного спокою та порядку, безпеки та захисту осіб і майна. Місія поліції публічної безпеки полягає у забезпеченні демократичної законності, внутрішньої безпеки та прав громадян у відповідності до Конституції і законів. За наявності нормальної обстановки завдання поліції публічної безпеки впливають із законів про внутрішню безпеку, а за виняткових обставин її завдання впливають із законів про національну оборону, а також про стан облоги та надзвичайний стан. Серед основних завдань поліції публічної безпеки є: гарантування умов

безпеки, які дають можливість для реалізації прав і свобод, поваги до гарантій для громадян, а також можливість повноцінного функціонування демократичних інститутів у відповідності до засад легальності та діяльності правової держави; гарантування публічного спокою та порядку, безпеку та захист осіб і майна; забезпечення загального запобігання злочинності у взаємодії з іншими силами і службами безпеки; забезпечення безпеки на масових заходах, включаючи спортивні, а також на інших заходах, пов'язаних з відпочинком і розвагами громадян [13, с. 201-214].

Вказівку на «публічність» знаходимо у Законі Республіки Польща про поліцію від 6 квітня 1990 року [12, с. 358-360]. Так, згідно пп.2, 6 ч.2 ст.1, до основних завдань Поліції віднесено охорону безпеки та публічного порядку, у тому числі забезпечення спокою у публічних місцях, а також у засобах публічного транспорту та публічного сполучення, у дорожньому русі та на водоймах, призначених для загального користування; контроль за дотриманням адміністративних приписів та приписів щодо публічного порядку, пов'язаних з публічною діяльністю або таких, що діють у публічних місцях. А у ст.18 знаходимо конкретизацію загроз публічній безпеці або публічного порядку:

- 1) загальна небезпека для життя, здоров'я або свободи громадян;
- 2) безпосередня загроза для майна у значних розмірах;
- 3) безпосередня загроза для об'єктів або пристроїв, важливих для безпеки або обороноздатності держави;
- 4) загроза злочину терористичного характеру або його вчинення щодо об'єктів, які мають особливе значення для безпеки або обороноздатності держави, або можуть мати наслідком небезпеку для людського життя.

Публічна безпека у Польщі «з одного боку, передбачає збереження порядку та суспільних цінностей, що охороняють державу і громадян перед загрозливими для правопорядку явищами, а з іншого боку, означає фактичний стан, що уможливорює без нараження на шкоду нормальне функціонування державної організації та реалізації її інтересів,

збереження життя, здоров'я та майна людей, а також користування правами і свободами, гарантованими конституцією та іншими правовими приписами» [14] .

Відповідно до поліцейського закону Королівства Нідерланди від 1993 року завдання поліції полягає у забезпеченні за умови підпорядкованості компетентними органами влади та відповідності чинному законодавству – надання фактичної підтримки правопорядку та надання допомоги тим, хто її потребує [15].

У ст.3 Закону Республіки Словенія про поліцію від 1998 року серед завдань поліції поряд з охороною життя, особистої безпеки та майна людей, а також запобіганням, викриттям та розслідуванням карних діянь та проступків, є і підтримання публічного порядку та нагляд та регулювання руху на публічних дорогах. А у ст.2 Поліцейського закону Королівства Нідерланди від 1993 року [12, с. 547-585] зазначається, що завдання поліції полягає у забезпеченні надання фактичної підтримки правопорядку та надання допомоги тим, хто її потребує.

Служби поліції Бельгії відповідно до ст.1 Закону Королівства Бельгії про діяльність поліції від 5 серпня 1992 року забезпечують дотримання і сприяють захисту індивідуальних свобод і прав, а також демократичному розвитку суспільства [16, с. 113-130].

Закон Королівства Бельгії про організацію інтегрованої поліцейської служби, структурованої на два рівні від 7 грудня 1998 року. Відповідно до зазначеного закону Служби поліції організовані і структуровані на два рівні: федеральний рівень та місцевий рівень, які разом забезпечують функціонування інтегрованої поліції. Ці рівні є автономними та залежать від різних органів влади. Інтегрована поліцейська служба гарантує владі та громадянам необхідний рівень поліцейського захисту однакового на всій території Королівства [17, с. 98].

Органічний закон Королівства Іспанії 2/1986 від 13 березня про сили і корпуси безпеки, до сил та корпусів безпеки відносить державні сили та корпуси безпеки, підпорядковані національному Уряду; поліцейські

корпуси, підпорядковані Автономним спільнотам; поліцейські корпуси, підпорядковані місцевим органам влади. Підтримка публічної безпеки здійснюється різними органами публічної адміністрації за допомогою сил та корпусів безпеки [18, с. 54-55].

Отже, закордонне «поліцейське» законодавство інколи використовує поняття «публічний порядок», «публічна безпека», але смислове навантаження цих понять свідчить про наближеність до звичного нам поняття «громадська безпека та порядок». Доцільно зауважити, що, у німецькому законодавстві використовується поняття громадської безпеки, у змісті якого виділяють декілька складових елементів: 1) захист недоторканності правопорядку; 2) захист цілісності (життєдіяльності, функціонування) держави, її установ та організацій; 3) захист суб'єктивних прав та майнових благ осіб (життя, здоров'я, свободи, гідності та майна) [19, с. 149].

Висновки. Проведений аналіз дає підстави зазначити, що в національному законодавстві не врегульоване поняття «публічна безпека» як основа формування та забезпечення національної безпеки України. Разом з тим, у чинному законодавстві України врегульовані такі поняття як: «національна безпека», «інформаційна безпека», «кібербезпека», «військова безпека», «громадська безпека», «громадський порядок» та ін.

Орган державної влади, який забезпечує публічну безпеку в Україні визначено Національну поліцію України. Разом з тим, функції Національної поліції України мають обмежений характер та спрямовані в більшості на попередження та протидію правопорушенням, а також на проведення відповідних слідчих дій. Водночас міжнародне законодавство регулює функції поліції щодо прогнозування, протидії виникненню загроз та небезпек у системі публічної безпеки, формування позитивної співпраці між органами поліції та суспільством, формування позитивного іміджу поліції серед населення, формування довіри до органів поліції, що також сприяє забезпеченню публічній безпеці.

Список використаних джерел

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України «Про Національну поліцію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Закон України «Про національну безпеку України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
4. Закон України «Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3673-17#Text>.
5. Закон України «Про правовий режим воєнного стану». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
6. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>
7. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
9. Наказ МВС України «Про затвердження Положення про функціональну підсистему забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху єдиної державної системи цивільного захисту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1199-19#Text>
10. Наказ МВС України «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17?find=1&text=%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0+%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0#w2_1
11. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T041629.html

12. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство / За заг. редакцією О.А. Банчука. К.: Москаленко О.М., 2013. С.19-50.

13. Закон Португальської Республіки про організацію поліції публічної безпеки/ За заг. редакцією О.А. Банчука. К.: Москаленко О.М., 2013. 588 с.

14. Проневич О.С. Роль і місце поліції в системі органів публічної адміністрації Польщі. *Форум права*. 2010. № 4. С. 741-747. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2010_4_118.

15. Закон Королівства Нідерланди про поліцію/ За заг. редакцією О.А. Банчука. К.: Москаленко О.М., 2013. 588 с.

16. Закон Королівства Бельгії про діяльність поліції/ За заг. редакцією О.А. Банчука. К.: Москаленко О.М., 2013. 588 с.

17. Закон Королівства Бельгії про організацію інтегрованої поліцейської служби, структурованої на два рівні від 7 грудня 1998 року. / За заг. редакцією О.А. Банчука. К.: Москаленко О.М., 2013. 588 с.

18. Органічний закон Королівства Іспанії/ За заг. редакцією О.А. Банчука. К.: Москаленко О.М., 2013. 588 с.

19. Припутень Д.С. Щодо визначення категорії «публічна безпека» в адміністративному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. №6. С.148-150.

References:

1. Konstytutsiia Ukrainy [The Constitution of Ukraine], Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

2. Zakon Ukrainy «Pro Natsionalnu politsiiu» [Law of Ukraine «On the National Police»], Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].

3. Zakon Ukrainy «Pro natsionalnu bezpeky Ukrainy» [Law of Ukraine «On National Security of Ukraine»], Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> [in Ukrainian].

4. Zakon Ukrainy «Pro osoblyvosti zabezpechennia hromadskoho poriadku ta hromadskoi bezpeky u zviazku z pidhotovkoiu ta provedenniam futbolnykh matchiv» [Law of Ukraine «On the peculiarities of ensuring public order and public safety in connection with the preparation and conduct of football matches»], Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3673-17#Text>. [in Ukrainian].

5. Zakon Ukrainy «Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu» [Law of Ukraine «On the legal regime of martial law»], Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> [in Ukrainian].

6. Zakon Ukrainy «Pro pravovyi rezhym nadzvychainoho stanu» [Law of Ukraine «On the legal regime of the state of emergency»], Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text> [in Ukrainian].

7. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine], Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> [in Ukrainian].

8. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia [Code of Ukraine on Administrative Offenses], Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukrainian].

9. Nakaz MVS Ukrainy «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro funktsionalnu pidsystemu zabezpechennia publichnoi (hromadskoi) bezpeky i poriadku, bezpeky dorozhnoho rukhu yedynoi derzhavnoi systemy tsyvilnoho zakhystu» [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine «On approval of the Regulations on the functional subsystem of public (public) security and order, road safety of the unified state system of civil protection»], Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1199-19#Text> [in Ukrainian].

10. Nakaz MVS Ukrainy «Pro zatverdzhennia Instruktsii z orhanizatsii diialnosti dilnychnykh ofitseriv politsii» [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine «On approval of the Instruction on the organization of the activities of district police officers»], Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17?find=1&text=%D0%BF%D1%83%>

D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0+%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0#w2_1 [in Ukrainian].

11. Pro Zahalnodержavnu prohramu adaptatsii zakonodavstva Ukrainy do zakonodavstva Yevropeiskoho Soiuzu [On the National Program for Adaptation of the Legislation of Ukraine to the Legislation of the European Union], Retrieved from: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/T041629.html [in Ukrainian].

12. Banchuka, O.A. (2013), Status politsii: mizhnarodni standarty i zarubizhne zakonodavstvo [The status of the police: international standards and foreign law], K.: Moskalenko O.M. [in Ukrainian].

13. Banchuka, O.A. (2013), Zakon Portuhalskoi Respubliki pro orhanizatsiiu politsii publichnoi bezpeky [Law of the Portuguese Republic on the organization of public security police], K.: Moskalenko O.M. [in Ukrainian].

14. Pronevych, O.S. (2010), Rol i mistse politsii v systemi orhaniv publichnoi administratsii Polshchi [The role and place of the police in the system of public administration in Poland], Forum prava - Law Forum, (4): 741-747, Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2010_4_118. [in Ukrainian].

15. Banchuka, O.A. (2013), Zakon Korolivstva Niderlandy pro politsiiu [Law of the Kingdom of the Netherlands on the police], K.: Moskalenko O.M. [in Ukrainian].

16. Banchuka, O.A. (2013), Zakon Korolivstva Belhii pro diialnist politsii [Law of the Kingdom of Belgium on police activities], K.: Moskalenko O.M. [in Ukrainian].

17. Banchuka, O.A. (2013), Zakon Korolivstva Belhii pro orhanizatsiiu intehrovanoi politseiskoi sluzhby, strukturovanoi na dva rivni vid 7 hrudnia 1998 roku [Law of the Kingdom of Belgium on the organization of an integrated police service, structured in two levels, of 7 December 1998], K.: Moskalenko O.M. [in Ukrainian].

18. Banchuka, O.A. (2013), *Orhanichniy zakon Korolivstva Ispanii* [Organic Law of the Kingdom of Spain], K.: Moskalenko O.M. [in Ukrainian].

19. Pryputen, D.S. (2015), *Shchodo vyznachennia katehorii «publichna bezpeka» v administratyvnomu pravi* [Regarding the definition of the category of «public safety» in administrative law], *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal - Legal scientific electronic journal*, (6): 148-150 [in Ukrainian].

Подано до редакції 3.05.2022 р.

Прийнято до друку 27.05.2022 р.